

[Korsgaard.]

synligheden maa tale for, at deres Forhold økonomisk set er forholdsvis bedre, og det af den simple Grund, at de har levet i en Tid, da Konjunkturerne jo var i allerhøjeste Grad medgaaende, og det er jo dog klart som Dagen, at de, der har det, har haft en overmaade stor Mulighed for at kunne komme ind i saadanne Forhold, enten som Funktionær et eller andet Sted eller som næringsdrivende et eller andet Sted, at det er overmaade sandsynligt, at de sidder bedre i det end de andre. Altsaa, samfundsmæssigt set er det, der sker fra den Side, hvor man ikke vil ophæve Restriktionerne, dette, at man siger: I mange, som har Privilegier, for hvilke der ikke samfundsmæssigt kan gives nogen virkelig Grund, I skal bevare dem. I, som har begyndt jeres Virksomhed i en vanskelig Tid, I, som er unge, og som i Almindelighed ikke begynder med svært meget, for jer interesserer vi os ikke det fjerneste, tværtimod, vi opretholder en Lovgivning, som forhindrer, at I kan komme til at bo dér, hvor det nu en Gang passer jer, for at drive Næring.

Jeg maa altsaa mene, at vil man opstille Problemet samfundsmæssigt, gør man det slet ikke ved at sige: Husejere og Lejere, for indenfor Lejernes Kreds er der i høj Grad to Parter. Hvis det er rigtigt, at Huslejen vil stige — det anser jeg altsaa for problematisk —, er der altsaa en Gruppe, som er begunstiget unaturligt, og omvendt er der en anden Gruppe, de, der maa bo udenfor den gamle Bys Grænser, som skades unaturligt, og jeg kan da ikke se rettere end, at den rimelige Udvikling af disse Forhold maa være, at naar man ikke kan gøre en Gruppe Gavn uden at skade en anden, maa man søge at finde, hvor Retfærdigheden ligger, og navnlig vende tilbage til Spørgsmaalet: Hvor ligger den naturlige Husleje? Om saa Grundejeren i givet Fald kan faa mere økonomisk Udbytte heraf, end f. Eks. jeg kunde ønske, ja, det hører til de Problemer, der er overmaade vanskelige at løse. Jeg kender ingen Samfundsordning, som i alle sine Virkninger er akkurat, som jeg kunde ønske. Men har man den Indstilling, at Samfundets Problemer i det lange Løb dog udvikler sig bedst under Frihed, ja, saa kan man heller aldrig komme udenom, at der kan komme Tider, hvor en Gruppe Mennesker tjener for meget, og der kan komme andre Tider, hvor andre Grupper tjener for meget. Man kan — og det kan jeg finde naturligt — gøre Forsøg paa at regulere dette, naar det kan gøres uden at gribe ind i Næringen, men i mange Tilfælde og i det

lange Løb lader det sig svært vanskeligt gøre, og jeg tror jo, at det i alt Fald i det givne Tilfælde er overmaade svært at gøre det.

Saa til sidst kun et Par Bemærkninger om Forretningslokaler. Ligesom mit Partis Ordfører maa jeg hævde, at dette er et Spørgsmaal helt for sig selv, og her er det overmaade vanskeligt at finde det rigtige. Som allerede mit Partis Ordfører har sagt: Hvem skal betale, naar en Ejendom, takket være en daarlig Købmand, gaar ned i Værdi, saa den paagældende Butik som Udlejningsgenstand ikke mere har nogen synderlig Betydning? Her kan jeg vanskeligt tænke mig andet end, at man fra radikal Side siger uden videre, raat og brutalt: Det maa han om! Jeg har aldrig fra den Side set nogen som helst Tilkendegivelse af, at man overfor Forhold af den Art vilde lempe for Ejeren. Og med den Samfundsordning vi nu en Gang har — som jeg tror er den bedste —, forstaar jeg ogsaa meget vel, at Spørgsmaalet er overmaade vanskeligt. Alene af den Grund, at man ikke ved, hvilken Skyld han har i, at det er gaaet saa daarligt. Men uden videre at gaa ud fra, at Butiksindehaveren, fordi det gaar godt, saa skulde have en Ret ud over alle Grænser, om jeg saa maa sige, det synes jeg ogsaa er saare problematisk.

Jeg tror imidlertid, at det vilde blive til uhyre megen Værdi for dette Spørgsmaal, om det blev revet ud af sin politiske Forbindelse med Huslejerestriktionerne, en Forbindelse, det nu en Gang er kommet i. Naar den højtærede Minister siger, at ogsaa dette maa være et Boligproblem, har han selvfølgelig Ret. Men det er et Problem af en helt anden Beskaffenhed, og jeg tror, at hvis den højtærede Minister vil gøre sig Umage for at finde Regler, der gør, saa vidt menneskelige Øjne kan se, nogenlunde Ret og Skel til alle Sider, vil det konservative Parti ogsaa være at finde velvillig stemt netop overfor den Slags Bestemmelser, der beskytter imod for stor Vilkaarlighed, det være sig til den ene eller den anden Side.

Fraenkel: Der er et Synspunkt, som for mig spiller en meget væsentlig Rolle, naar jeg skal bestemme min Stilling til det foreliggende Spørgsmaal, et Synspunkt, som ikke har været fremme under Debatten, hvorfor jeg vil tillade mig at fremhæve det her i det Haab, at det vil gøre Indtryk paa dem, der skal træde ind i Udvalget, og gøre Nytte dér.

Jeg hører jo ikke til dem, som ønsker Chancen ud af Livet. Tværtimod, jeg mener, at et Liv, i hvilket der ingen Chancer var, var ikke værd at leve. Men paa den anden